

۶ و ۴ تایی موشک فتح

شلیک راکت سنگین ۲۴۰ میلیمتری از بالگرد میل ۱۷۱

جدیدترین پهپاد انهدامی سیاه با نام معراج ۵۲۱

توپ خودکششی ۱۲۲ میلیمتری

هلی‌برن نیروهای ویژه در هوانیروز سیاه

بر تابگرهای راکت‌های فجر ۲ و ۵ در کنار پرتابگر دوتایی موشک فتح

شلیک راکت‌های ۷۰ میلیمتری از بالگرد رزمی کبرای هوانیروز سیاه

ستون توپ‌های کششی ۱۵۵ میلیمتری نرسا

گزارش محمدحسن لاهی
در هفته گذشته رزمایش بزرگی در ناحیه شمال غرب کشور و در محدوده رود ارس و نواحی مشرف بر آن توسط یگان‌های مختلف نیروی زمینی سیاه (نرسا) به انجام رسید. اینکه چرا چنین رزمایشی در ابعاد گسترده در این منطقه و با اجرای چه نوع فعالیت‌ها و عملیات‌هایی انجام شد به صورت گذرا در این گزارش مورد بررسی قرار گرفته است.

منطقه قفقاز همواره به علت مسائل جغرافیایی و منابع طبیعی و داشتن ساحل در بزرگ‌ترین دریاچه دنیا یا همان دریای کاسپی (خزر) و امکان ایجاد تسلط روی منابع انرژی موجود در این دریا مورد طمع بیگانگان و قدرت‌های فرامنطقه‌ای بوده است. برخی همسایگان این منطقه هم که عادت به دلالی در همه زمینه‌ها کرده‌اند با ریختن هیزم در تنور اختلافات دیرینه موجود در این منطقه به دنبال رونق دادن به کسب و کار خود و شاید افزایش نفوذ خود برای تجارت‌های بعدی با امنیت مردم و کشورهای منطقه هستند.

جنگ آخر قره‌باغ که از سوی رژیم حاکم بر منطقه باکو با هدف ظاهری بازپس‌گیری مناطق اشغالی توسط ارمنستان شروع شد و با پیروزی این رژیم به اتمام رسید، با کنار رفتن غبارهای اولیه مشخص ساخت که یکی از قطعات پازل طراحی شده توسط محور شرارت بین‌المللی یعنی آمریکا و رژیم صهیونیستی برای ایجاد تغییرات مطلوب‌شان در جغرافیای سیاسی یا ژئوپلیتیک منطقه بوده است. با وجود اینکه ایران در جنگ قره‌باغ بر لزوم بازپس‌گیری مناطق اشغال شده آذربایجان توسط ارمنستان در جنگ ۱۹۹۲ تأکید داشت و در زمینه میدانی هم حمایتی از هیچ طرف جنگ نداشت اما پس از ابراز نظرهای مختلف بازیگران سیاسی حاکم در منطقه پیرامون تغییر در جغرافیای سیاسی با اعلام موضع شفاف و برابری این طرح آمریکایی-صهیونیستی مخالفت خود را با هر گونه تغییر در مرزها و خصوصاً در جنوب ارمنستان و مجاور مرز ایران اعلان کرد.

تغییر در مرزهای شمالی؛ حلقه آخر فشار حداکثری

ایران از طریق مرز شمالی خود با کشور ارمنستان دارای یک مسیر مستقل و قابل اتکا به اروپاست. ارزش حیاتی این مسیر برای تجارت ایران هم به واسطه مبادلات تجاری خود کشور با منطقه قفقاز شمالی و اروپا بوده و هم اینکه مسیری برای تجارت شرق به غرب با گذر از ایران از این منطقه هم عبور می‌کند.

قطع مرز ایران و ارمنستان که از اهداف نهایی و پشت پرده جنگ آخر قره‌باغ در پاییز سال ۱۳۹۹ (سپتامبر ۲۰۲۰) بود، سبب از دست رفتن مسیر تجاری ارزشمند مورد اشعار و حذف درآمدهای حاصل از آن برای ایران می‌شود اما در لایه‌های دیگر، قطع وابستگی رژیم باکو به ایران برای دسترسی به نخجوان به عنوان سرزمینی که خود را جزو حکومت باکومی می‌داند و نیز ایجاد یک دالان انرژی از سواحل دریای کاسپی (خزر) به سمت اروپا که هیچ‌گونه وابستگی‌ای به ایران ندارد هم از دیگر آثار نامطلوب تغییر در مرزهای حکومت‌های همسایه شمالی کشورمان هستند.

ناگفته نماند طی چنددهه‌سال اخیر، همواره از مناطق تحت تسلط رژیم باکو عملیات‌های خرابکارانه توسط رژیم صهیونیستی علیه کشورمان انجام شده است که از پرواز پهپادهای جاسوسی گرفته تا نقل و انتقال و پشتیبانی از تروریست‌های حرفه‌ای سازمان‌های جاسوسی خارجی را شامل می‌شود. به بهانه جنگ قره‌باغ چند هزار نیروی تکفیری تحت نفوذ ترکیه هم از سوریه به

مرزهای شمالی ایران منتقل شدند که این هم‌برگ دیگری از دختر خواب‌های دیده‌شده توسط رژیم صهیونیستی برای فتنه‌انگیزی و ایجاد ناامنی در مرزهای شمالی ایران به واسطه رژیم‌های سرسپرده به خودش است.

جدیدترین رزمایش نیروهای مسلح در مرزهای شمالی

مرحله اصلی رزمایش اقتدار که توسط یگان‌های نیروی زمینی سیاه در شمال کشور از روز ۲۵ مهر ماه به مدت سه روز آغاز شد، در واقع چهارمین رزمایش مجموعه نیروهای مسلح در این مناطق بعد از آخرین جنگ قره‌باغ در سال ۱۳۹۹ بود. این بار اما کل طول منطقه نوار مرزی دو استان آذربایجان و آذربایجان شرقی برای این رزمایش مدنظر قرار گرفت، به طوری که طول ستون نیروهای سیاه شامل ۷۵۵ دستگاه ادوات زرهی و توپخانه و موشکی و توپخانه و مهندسی و ترابری از محل استقرار تا دورترین منطقه رزمایش به بیش از ۳۰۰ کیلومتر بالغ شد. این ستون کشتی گسترده و بی‌سابقه که شامل انواع تجهیزات و ادوات رزمی از تانک‌ها و نفربرها تا توپخانه کششی و خودکششی و خودروهای تاکتیکی مسلح، راکت‌اندازها و موشک‌اندازهای جدید و نیز خودروهای حامل پل‌های متحرک و ادوات مهندسی مختلف برای راهسازی بود، از جمله نمایش‌های مهم قدرت برای کمک به فهم جدیت ایران اسلامی و مجموعه نیروهای مسلح در مقابله با هر گونه عمل شرارت‌بار در راستای فشار حداکثری و قطع مسیرهای تجاری کشور بود.

عبور از ارس، خیلی دور یا خیلی نزدیک

در سال‌های اخیر در رزمایش‌های مختلفی در جنوب کشور طرح (سناریو) هجومی و تصرف سواحل برای اولین بار پس از سال‌ها تمرین شدند. این بار در شمال کشور هم نیروی زمینی سیاه در پاسخ به تهدیدات موجود تمرین عبور از رود ارس را برای اولین بار انجام داد. این کار از طریق به کارگیری پل‌های متحرک شناور PMP که با اتصال به هم امکان ایجاد طول‌های مختلفی را دارند، بود. هر بخش از پل با یک کامیون حمل شده و بر اساس طول مدنظر پل بسته به عرض رودخانه در آب محو، تعداد کافی از این بخش‌ها در آب رها شده و به بخش‌های دیگر متصل می‌شود. عملیات اتصال این بخش‌ها هم به هم برای رسیدن به حدنهایی نیاز قابل تحمل، ۳۰ دقیقه به طول می‌انجامد. پل گذاری روی رود ارس برای اولین بار و در چند نقطه با حداکثر ظرفیت این پل‌ها که برای عبور ادواتی تا وزن ۱۰ تن است صورت گرفت. زیرسازهای خاکی هم توسط ادوات مهندسی نیروی زمینی سیاه برای تکمیل کار انتقال نیرو توسط پل‌های متحرک شناور احداث شد. نکته جالب توجه در این مورد این است که با این کار چندین ناحیه عملاً برای استفاده‌های آتی در عملیات هجومی آماده‌سازی شد. اینکه زمان چنین عبوری از رود ارس در یک عملیات رزمی، دور باشد یا نزدیک، به خروج تصمیم‌گیران حکومت‌های مناطق شمالی از توهمات قدرت که بر پایه اعتقاد بیه‌گردد درنده‌های همچون رژیم صهیونیستی شکل گرفته است، بستگی دارد.

انتقال گسترده نیرو از مناطق مختلف

همچون رزمایش بزرگ پیامبر اعظم (ص) - ۱۷ در زمستان ۱۴۰۰ که عملیات انتقال نیروهای واکنش سریع از نقاط مختلف کشور به منطقه رزمایش در جنوب کشور صورت گرفت، در رزمایش اخیر نیروی زمینی سیاه هم همین برنامه تمرین شد. نیروهای مسلح آماده به رزم توسط هواپیماهای ترابری سنگین ایلوشین ۷۶ نیروی هوافضای سیاه و نیز

نگاهی به رزمایش بزرگ نیروی زمینی سیاه

عبور ترکیبی

از ارس

مراحل به آب‌اندازی و باز کردن و اتصال پل متحرک

بالگردهای ترابری - رزمی ۱۷۱ هوانیروز سیاه از نواحی مختلف به منطقه رزمایش در کنار رودخانه ارس منتقل شدند. پرش چترسازان از بالگردها هم در این رزمایش روی نواحی لازم به تصرف صورت گرفت. هلی‌برن نیروهای ویژه سیاه در نواحی کوهستانی و صعب‌العبور توسط بالگردها و همچنین تهاجم شبانه به مواضع استقرار دشمن و تصرف مواضع و ارتفاعات راهبردی از دیگر طرح‌های تمرین شده در رزمایش اقتدار نیروی زمینی سیاه بود. بالگردهای رزمی کبرا و بالگردهای میل در راستای پشتیبانی از عملیات نیروهای سطحی اقدام به شلیک راکت به مواضع دشمن کردند. بالگردهای میل در ایران به راکت‌های سبک ۷۰ میلیمتری و سنگین ۲۴۰ میلیمتری مجهز شده‌اند و هر دو نوع آنها در این رزمایش از بالگرد میل شلیک شد. تعدادی از انواع بالگردهای ۲۰۶، کبرا و

۲۲۲ میلیمتری ارس و ۲۴۰ و ۳۳۲ میلیمتری فجر ۳ هم در کنار توپخانه در این رزمایش حاضر بودند. تانک‌های بهینه‌سازی شده تی ۷۲ مجهز به سامانه کنترل آتش پیشرفته جدید که به آنها امکان اجرای آتش در شب در برد چهار کیلومتری را با دقت بالایی می‌دهد هم در زمره ادوات زرهی در رزمایش اخیر به کار گرفته شدند. امید می‌رود با تجهیز هر چه سریع‌تر یگان‌های زرهی شامل تانک‌ها و نفربرها و سایر ادوات (که همگی اهدافی برای موشک‌های ضدزره و پهپادهای مهاجم دشمن هستند) به سامانه‌های دفاع فعال سخت، گام نهایی برای عمردهی انقلابی به ادوات زرهی متناسب با فضای نبردهای امروز برداشته شود.

سناریوی ترکیبی نظامی و امنیتی

در نبردهای امروزی همانند آنچه در قره‌باغ و اوکراین شاهد بودیم از تمام جنبه‌های مختلف در حوزه نظامی و امنیتی و حتی رسانه‌ای به صورت ترکیبی علیه طرف مقابل استفاده می‌شود. آن سمنی از میدان نبرد که در استفاده بهینه از ترکیب این مؤلفه‌ها موفق باشد، پیروز نهایی میدان خواهد بود. به عنوان مثال فیلم‌های منتشر شده از انهدام ادوات و تجهیزات ارمنستانی در بحدوحه نبرد در شبکه‌های اجتماعی نقش مهمی در تضعیف روحیه نیروهای این کشور و ایجاد تصور مغلوب شدن داشت و این باور را ایجاد کرد که طرف مقابل در حال یک پیروزی تهاجمی و قاطع است. این در حالی بود که نیروهای ارمنستان هم در حال شکار ادوات و تجهیزات طرف مقابل بودند اما بسروز و ظهوری در رسانه نداشت و به مرور و حتی بعد از جنگ، فیلم‌های آن منتشر می‌شد. از سوی دیگر چه در جنگ قره‌باغ و چه در جنگ اوکراین تصاویر یا حتی برخی پیام‌های متنی منتشر شده توسط نظامیان یا مردم عادی در شبکه‌های اجتماعی توسط طرف مقابل تجزیه و تحلیل شده و بعضاً سبب افشای یک موقعیت یا محل استقرار نیروها یا ادوات شده و آن را به هدفی برای تهاجم تبدیل می‌کرد. اینها جنبه‌های جدیدی از استفاده از فضای مجازی علاوه بر مباحث عملیات روانی و تبلیغاتی است که در زمره مسائل امنیتی و اطلاعاتی به صورت ترکیبی با عملیات‌های نظامی به کار گرفته می‌شود. جدا از اثرات فضای مجازی، مباحث اطلاعاتی و امنیتی در مناطق حضور نیروهای مسلح خصوصاً در سرزمین‌هایی که شاهد بافت جمعیتی فشرده‌تری هستیم، به عنوان مثال شمال کشور در مقایسه با شرق و جنوب شرق، اثرات جانبی مهمی روی عملیات‌های نظامی دارد. وقتی محل استقرار نیروها به ناچار در فاصله کمی از یک ناحیه مسکونی قرار می‌گیرد، دقت در مسائل امنیتی هم ناچاراً باید بیشتر شود، از این رو آشنایی با ابعاد مختلف این نوع طرح‌های ترکیبی برای رده‌های مختلف نیروهای مختلف امری ضروری است و در رزمایش اخیر نیروی زمینی سیاه هم سناریو یا طرح ترکیبی نظامی و امنیتی به کار گرفته شد.

رزمایش‌های نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران در مناطق مختلف علاوه بر تمرین راهکارهای میدانی مختلف، آزمایش تجهیزات و به‌روز نگه داشتن نیروها نقش مهمی هم در انتقال پیام‌هایی به طرف‌های مختلف دارد. مهم‌ترین پیام رزمایش اخیر به بازیگران منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای این بود که ایران اسلامی دیگر نه فقط در مقابل تجاوز به خاک و به خطر افتادن مرزها بلکه در مقابل عبور از خطوط قرمز اعلان شده در حوزه‌های مختلف از بر نمی‌تابد. در این صورت نیروهای مسلح کشور آماده هستند با جنگ و دندان از منافع کشور و ملت عبور و صورت و شکور ایران اسلامی دفاع کنند و در این راستا به آب و آتش می‌زنند.

۲۱۴ هوانیروز سیاه هم به تجهیزات شناسایی الکترواپتیکی تجهیز شده‌اند که به آنها امکان پرواز و عملیات در شب را می‌دهد. این بالگردها هم در بین واحدهای هوانیروز سیاه در رزمایش دیده شدند.

پهپادهای پکار

پهپادها که در چند سال گذشته جایگاه بالاتری در نیروی زمینی سیاه پیدا کرده‌اند، در این رزمایش هم حضور گسترده‌ای داشته و علاوه بر عملیات مراقبت و رصد تحرکات نیروهای خودی و دشمن، در عملیات شناسایی مواضع و کمک به هدایت آتش واحدهای مختلف هم نقش داشته‌اند. در یک سال اخیر علاوه بر پهپادهای رزمی از انواع انهدامی (انتحاری) هم به صورت گسترده در نرسا استفاده شده که در این رزمایش هم با دقت نقطه‌زنی از این نوع پهپادها مورد استفاده قرار گرفت.

علاوه بر انواع پهپادهای انهدامی شاهد و ابابیل که در گذشته در اختیار نیروی زمینی سیاه بود، یک پهپاد جدید به نام معراج ۵۲۱ که توسط جهاد خود کفایی این نیرو به ثمر رسیده است هم برای اولین بار در این رزمایش عملیاتی شد. این نوع پهپاد از رده قدیم سبک بوده تا توسط یک نفر قابل به کارگیری باشد.

معراج ۵۲۱ دارای سه نوع سرچنگی ۵۰۰ و ۷۰۰ و هزار گرمی است و با مداومت پرواز پنج تا ۱۵ دقیقه قابلیت عملکرد در برد دست کم پنج کیلومتر را دارد. این پهپاد از یک پرتابگر سبک پرتاب شده و به واسطه نمایشگر و سامانه کنترل کوچکی توسط نیروهای ویژه قابلیت استفاده را برای شروع عملیات از هر نقطه‌ای دارد. این پهپاد قابلیت پر سه‌زنی به مدت چند دقیقه تا نهایت مداومت پروازی خود را دارد و به واسطه مجهز بودن به جست‌وجوگر اپتیکی از دقت اصابت بسیار بالایی برخوردار است. به واسطه معراج ۵۲۱ نیروهای ویژه امکان اجرای مأموریت‌های خاص در عمق مواضع دشمن را پیدا می‌کنند بدون اینکه نیاز به حمل موشک‌های ضدزره با وزن چندده کیلوگرم را داشته باشند.

یگان‌های موشکی و توپخانه
یگان‌های توپخانه و موشکی نیروی زمینی سیاه هم در این رزمایش حضور گسترده‌ای داشتند. هنوز گرد و غبار عملیات رزمی موشکی علیه مواضع استقرار گروهک‌های تجزیه‌طلب مشارکت‌کننده در اغتشاشات اخیر کشور در مناطق غربی کشور که توسط یگان موشکی نرسا انجام گرفت، از تن این رزمندگان زنده نشده که این بار این یگان‌ها به شمال کشور فراخوانده شدند تا ضرب‌شستی به فتنه‌انگیزی‌های دیگر نشان دهند. موشک‌های پیشرفته فتح ۳۶۰ با برد ۱۲۰ کیلومتر که در شماره ۵۹۰ روزنامه جوان معرفی شد، در این رزمایش هم در قالب پرتابگرهای دو چرخ و شش تایی حضور داشت و به اجرای عملیات پرداخت. به گفته رسانه‌های حاضر در منطقه رزمایش از قول فرماندهان نرسا، علاوه بر تجهیز به سرچنگی نفوذگر در استحکامات، یک گونه جدید از موشک فتح مجهز به جست‌وجوگر اپتیکی برای هدایت ترکیبی هم ساخته شده است. در این صورت موشک فتح قابلیت نقطه‌زنی عملیاتی سامانه موشکی نرسا داشته در مورد قابلیت‌های اجرای آتش شش شلیک در یک دقیقه و خروج از موضع پرتاب بدون فوت وقت است که سبب می‌شود از اجرای آتش متقابل دشمن محفوظ بماند.